

ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΓΝΩΣΗΣ

Ε. Σιώκας, Ν. Κανέλλος, Ε. Σταθάκη

Η παρακίνηση για τη συγκεκριμένη έρευνα

- ▶ Η μελέτη της Ευρωπαϊκής συνεργατικής έρευνας με τη χρήση πιο συνεκτικών τεχνικών για μελέτη των δικτύων που αναδεικνύονται (Ανάλυση Κοινωνικών Δικτύων - η συντήρηση και ανάπτυξη της βάσης δεδομένων STEP TO RJVs).
- ▶ Η ανάλυση της συμμετοχής του ΕΜΠ στα χρηματοδοτούμενα -από την ΕΕ- ερευνητικά προγράμματα και τα μοτίβα συνεργασίας που αναπτύσσονται (Μελέτες περίπτωσης)
- ▶ Συμμετοχή σε διεθνή και εθνικά ερευνητικά δίκτυα και προγράμματα που ασχολούνται με θέματα επιχειρηματικότητας έντασης γνώσης (AEGIS).
- ▶ Οι δομές υποστήριξης της διασύνδεσης έρευνας με της επιχειρηματικότητας (ΜοΚΕ ΕΜΠ, ΕΠΙ.νοώ, inventICT)

Στόχος ερευνητικής εργασίας

- ▶ **Χαρτογράφηση** και **αξιολόγηση** των χαρακτηριστικών της διαδικασίας αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων,
- ▶ **Η άντληση εξειδικευμένων πληροφοριών** που αφορούν:
  - ▶ Στη λειτουργία των ερευνητικών μονάδων του ΕΜΠ &
  - ▶ Στο εξωτερικό περιβάλλον μέσα στο οποίο δραστηριοποιούνται.
- ▶ Εντοπισμός και ερμηνεία των **εμποδίων** που υπάρχουν στην αξιοποίηση της καινοτομίας και των ερευνητικών αποτελεσμάτων,
- ▶ Η διαμόρφωση **στρατηγικών** επιλογών ή ενεργειών που θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση αυτών των εμποδίων, σε δεύτερο επίπεδο.
- ▶ Εξέταση:
  - ▶ Παλαιότερων και νέων διαδικασιών αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων,
  - ▶ Καλές πρακτικές από την Ελλάδα και το εξωτερικό,
  - ▶ Εμπόδια,
  - ▶ Αντιλήψεις ερευνητών για την αξιοποίηση των ερευνητικών τους αποτελεσμάτων

Επιχειρηματικότητα – Τεχνολογία – Καινοτομία στην ελληνική οικονομία – Υφιστάμενη κατάσταση

- ▶ Πολύ μικρό μέγεθος της μέσης ελληνικής επιχείρησης
  - ▶ Συστημικές αδυναμίες και ελλείπουσες κρίσιμες διασυνδέσεις
  - ▶ Επιχειρηματικότητα ανάγκης για βραχυπρόθεσμο βιοπορισμό
  - ▶ Απλές δραστηριότητες χαμηλής έντασης γνώσης
  - ▶ Ασθενής δυναμική
  - ▶ Προϊόντα και υπηρεσίες με χαμηλή προστιθέμενη αξία
  - ▶ Κυριαρχούν: Εστίαση, λιανεμπόριο, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών
-
- ▶ **Στόχος**
    - ▶ Η αναβάθμιση και ο εμπλουτισμός του παραγωγικού-επιχειρηματικού ιστού της ελληνικής οικονομίας

Ερευνητική δραστηριότητα των μεγάλων επιχειρήσεων (Έρευνα πεδίου στις 2.000 από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις της χώρας - IOBE και ΕΒΕΟ/ΕΜΠ, 2011 & 2013)

- ▶ 24^η θέση στο ύψος των δαπανών για ερευνητική δραστηριότητα σε σχέση με το μέγεθος της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας
- ▶ 1/5 επιχειρήσεις διαθέτει οργανωμένο τμήμα Ε&Α
- ▶ Περιορισμένη συνεργατική ερευνητική δραστηριότητα
- ▶ 1/7 συνεργάζεται με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα
- ▶ Χαμηλή απόδοση σε πατέντες

Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων & επιχειρηματικότητα βασισμένη στη γνώση (Knowledge Based Entrepreneurship): έναν μηχανισμό μετασχηματισμού

- ▶ Η σύνδεση ανάμεσα στους παραγωγικούς φορείς και τον ερευνητικό κόσμο αποτελεί ένα εξαιρετικά σημαντικό πεδίο, αφού στοχεύει στην αξιοποίηση των ευκαιριών που προσφέρουν τα ερευνητικά αποτελέσματα.
- ▶ Ανάγκη για επιχειρηματικότητα έντασης γνώσης
- ▶ Μπορεί να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα και η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας συνολικά σε μακροπρόθεσμο επίπεδο και θα πρέπει η καινοτομία να αποκτήσει πρωταγωνιστικό ρόλο στα παραγόμενα αποτελέσματα.
- ▶ Ο ρόλος των συνεργατικών ερευνητικών προγραμμάτων → Όταν μία εταιρία επιλέγει να συμμετέχει σε ερευνητικά έργα τότε αποκομίζει εξαιρετικής σημασίας οφέλη για τη βιωσιμότητα και την εξέλιξή της

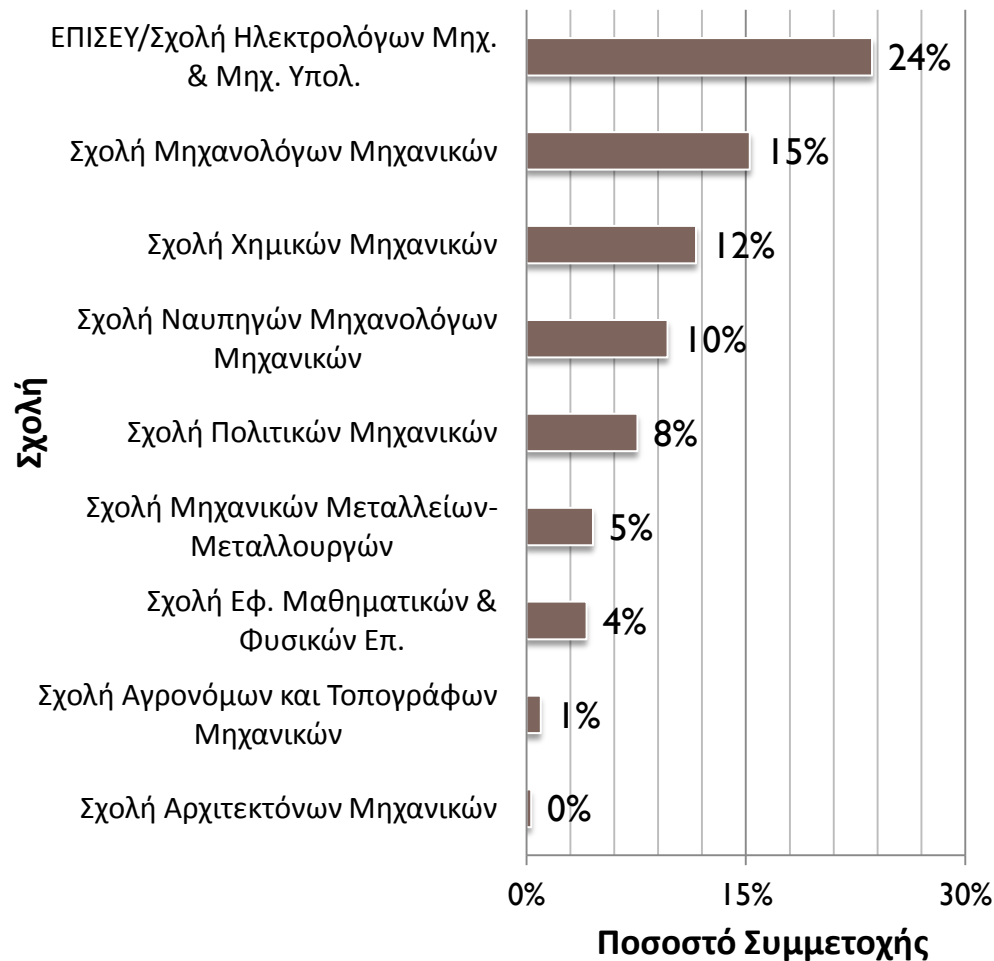
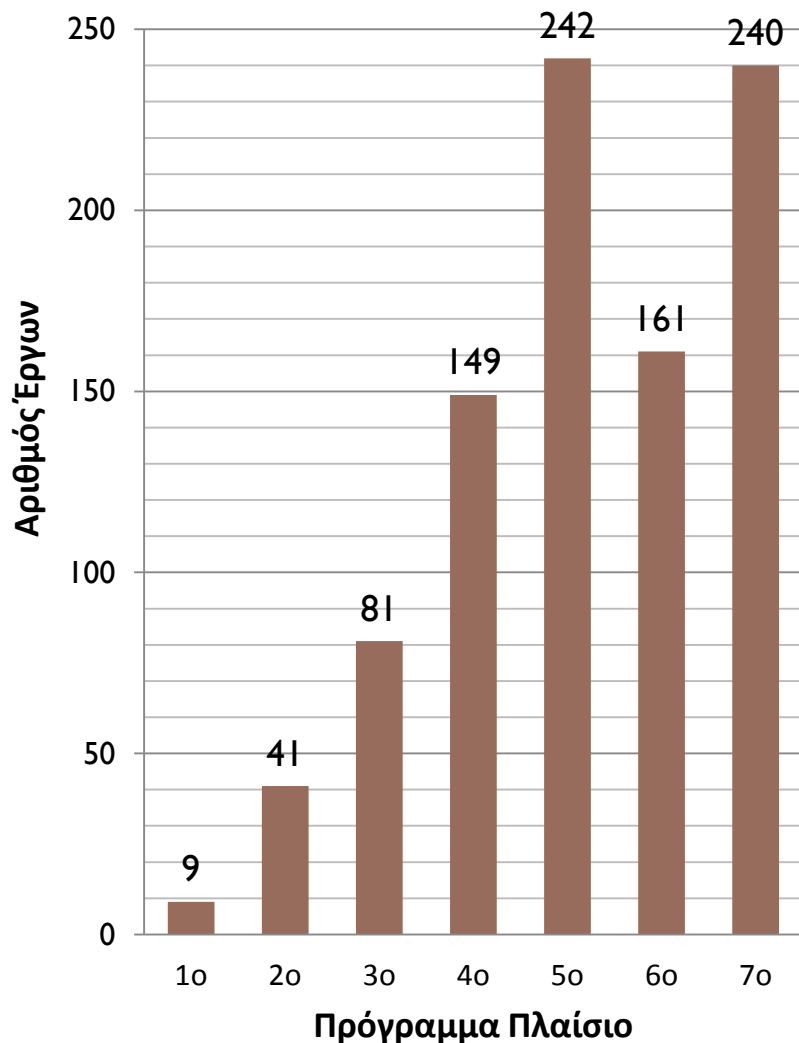
Εναλλακτικοί τρόποι αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων - Δύο ευρύτερες κατηγορίες

Επιχειρηματική
αξιοποίηση μέσω
συνεργασίας με
υφιστάμενες
επιχειρήσεις στην
διεθνή ή εθνική
αγορά

Επιχειρηματική
αξιοποίηση μέσω
ίδρυσης νέας
επιχείρησης από τον
ερευνητικό φορέα
ή/και την
ερευνητική ομάδα

Η δυναμική της ερευνητικής δραστηριότητας του ΕΜΠ παρουσιάζει αυξητική τάση

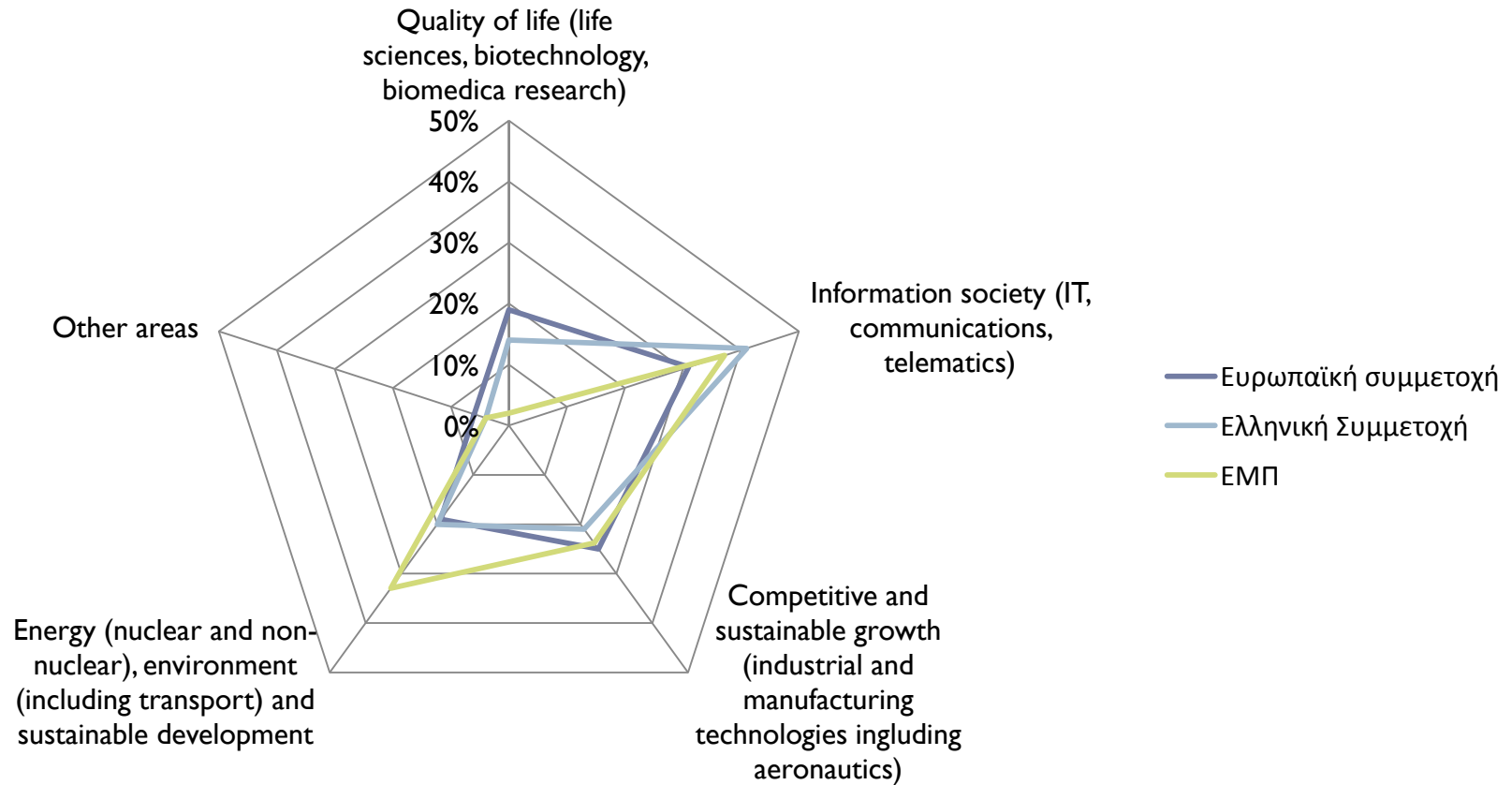

Αξιοσημείωτη και διαχρονικά σταθερή ελληνική παρουσία και σημαντικός συντονιστικός ή/και κεντρικός ρόλος του ΕΜΠ στα Ευρωπαϊκά Ανταγωνιστικά Προγράμματα Έρευνας (1984-2013)

- ▶ Οι ελληνικοί οργανισμοί έχουν συμμετάσχει σε 4352 ερευνητικά έργα (17.7% του συνόλου των έργων), συνολικού προϋπολογισμού 4700 εκ. Ευρώ.
- ▶ Το ΕΜΠ, έχει παίξει **σημαντικό ρόλο** στα **ερευνητικά δίκτυα που δημιουργούνται** από τις χρηματοδοτούμενες ερευνητικές συνεργασίες των Προγραμμάτων Πλαίσιο (FP1-FP7).
- ▶ Το **ΕΜΠ** κατέχει το 10,1% των ελληνικών συνδέσεων.
- ▶ Το **ΕΜΠ** εμφανίζει έντονη και επαναλαμβανόμενη συμμετοχή στις θεματικές περιοχές:
  - ▶ «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών»,
  - ▶ «Ενέργεια - Περιβάλλον» και
  - ▶ «Ανταγωνιστική και Βιώσιμη Ανάπτυξη»

Η κατανομή της συμμετοχής των ελληνικών οργανισμών και του Ε.Μ.Π. στα Π.Π. ανά ερευνητική περιοχή

Μεθοδολογία

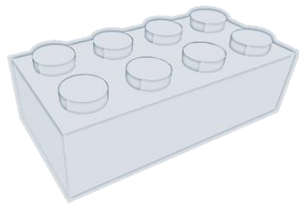
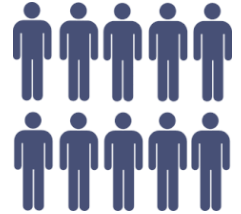
Ερωτηματολόγιο:

- Δομημένο ερωτηματολόγιο,
- Έρευνα πεδίου
- Μελέτες περίπτωσης

Ομάδα στόχος – ερευνητές εργαστηρίων και μονάδων του ΕΜΠ:

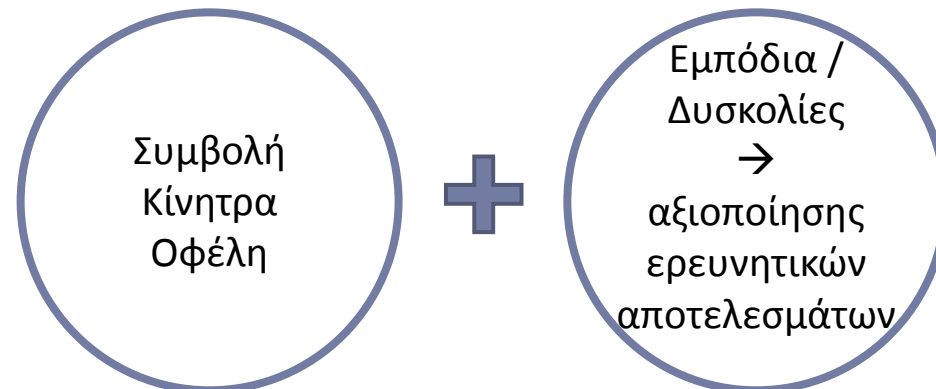
- υποψήφιοι διδάκτορες,
- Μεταδιδακτορικοί ερευνητές,
- ΕΔΙΠ &
- Μέλη ΔΕΠ

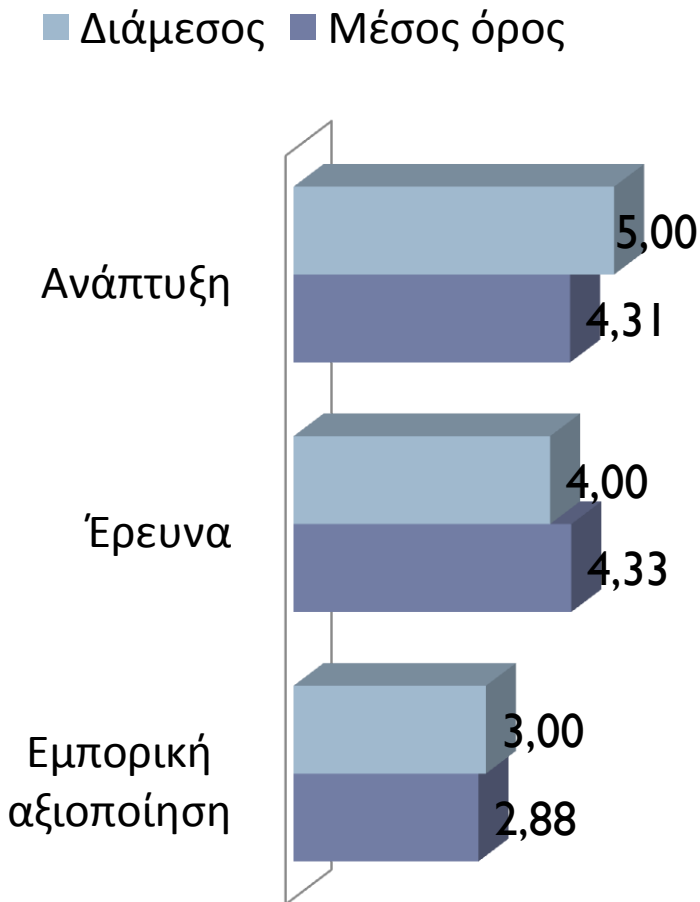
Χαρακτηριστικά:

- ✓ Ερωτήσεις διαβάθμισης σε 5-βάθμια κλίμακα τύπου Likert,

- ▶ Δύο βασικές θεματικές ενότητες:

- Η έρευνα και ανάπτυξη αποτελούν τους δύο σημαντικότερους **στόχους** για τη συμμετοχή σε ερευνητικά έργα.
- Λιγότερο σημαντική η εμπορική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων.

▶ **Πολύ σημαντική:**

- ▶ η δημιουργία,
- ▶ ο έλεγχος &
- ▶ η αξιολόγηση

της εφαρμογής νέων προϊόντων και υπηρεσιών,

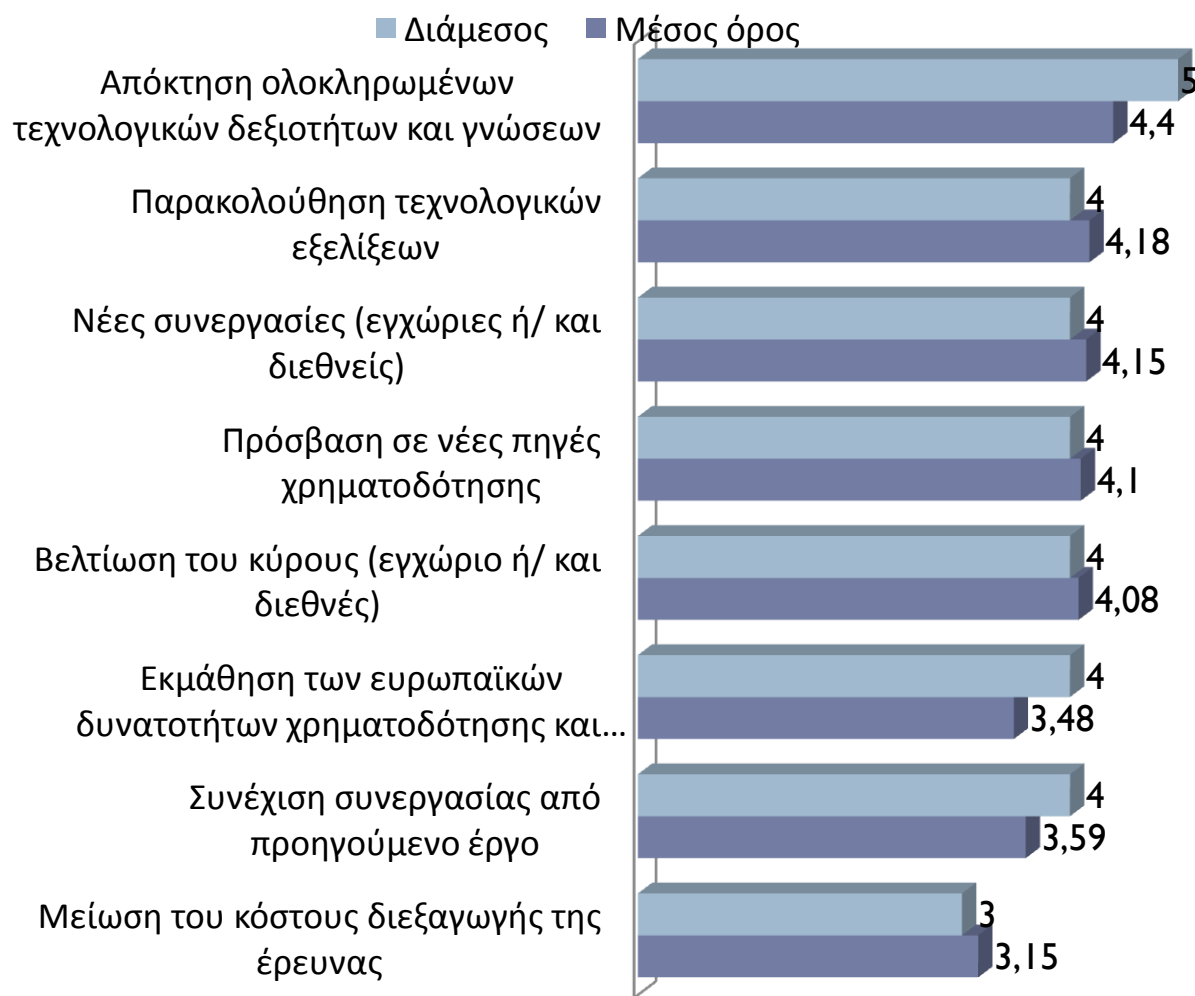
- ▶ Δημιουργία **πρωτοτύπων** που **σχετίζονται** φυσικά με την **ερευνητική περιοχή** στην οποία υπάγεται το έργο.

▶ Λιγότερο σημαντικός στόχος:

- ▶ Η εμπορική αξιοποίηση (σχεδίαση & προετοιμασία) ώστε να εισαχθεί ένα νέο ή βελτιωμένο προϊόν ή υπηρεσία στην αγορά.

Οι στόχοι μέσα από τη συμμετοχή σε ερευνητικά έργα,

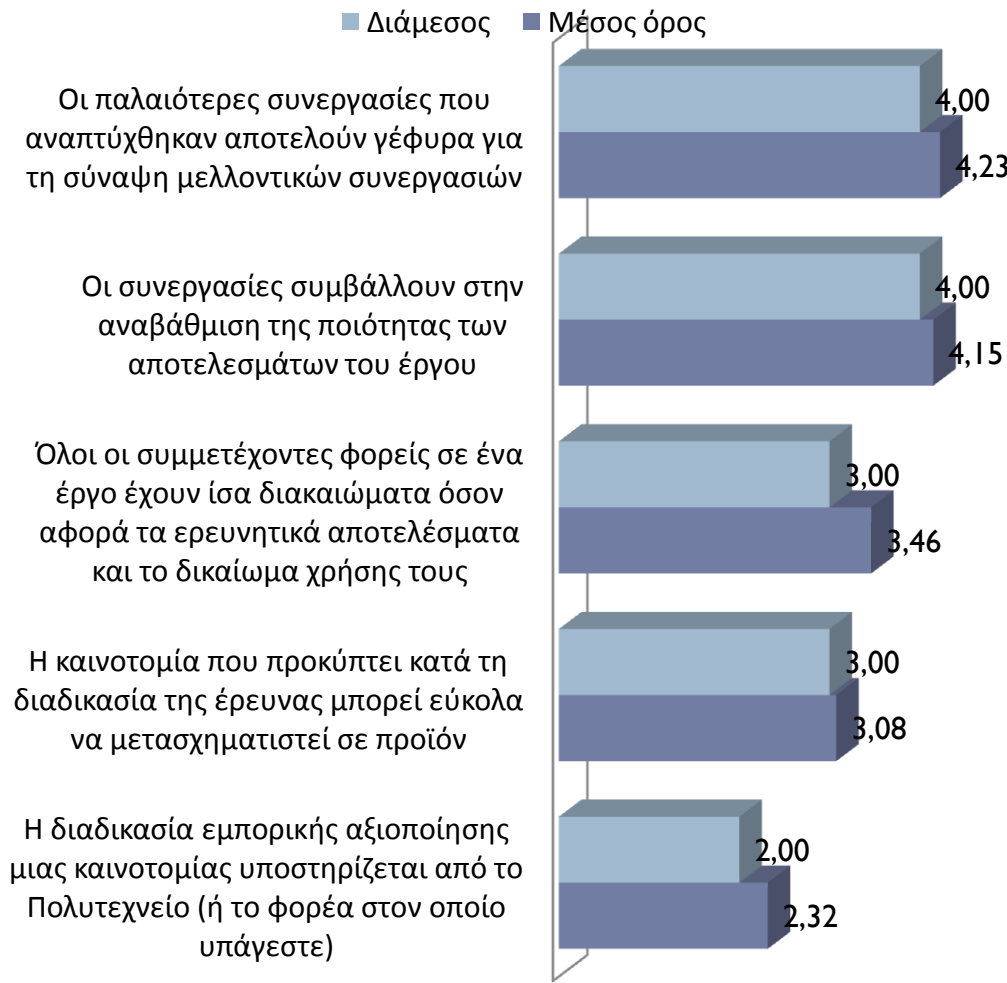
Η απόκτηση ολοκληρωμένων τεχνολογικών δεξιοτήτων και γνώσεων είναι **κίνητρα** για τη συμμετοχής ε ερευνητικά έργα

- ▶ Η παρακολούθηση των τεχνολογικών εξελίξεων,
- ▶ Η σύναψη νέων εγχώριων και διεθνών συνεργασιών,
- ▶ Η πρόσβαση σε νέες πηγές χρηματοδότησης &
- ▶ Η βελτίωση του κύρους του φορέα τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Κίνητρα για τη συμμετοχή σε ερευνητικά έργα

Αντιλήψεις ερευνητών - Το καινοτομικό αποτέλεσμα δε μπορεί εύκολα να μετασχηματιστεί σε ένα εμπορικά αξιοποιήσιμο προϊόν ή υπηρεσία.

- ▶ Οι παλαιότερες συνεργασίες αποτελούν γέφυρα για τη σύναψη και μελλοντικών συνεργασιών,
- ▶ Η αναβάθμιση της ποιότητας των αποτελεσμάτων του έργου οφείλεται σε συνέργειες.
- ▶ Οι συνεργασίες δεν παύουν να υφίστανται και μετά την αποπεράτωση του έργου.
- ▶ Το Πανεπιστήμιο δε βοηθάει σε μεγάλο ποσοστό προς την κατεύθυνση της εμπορικής αξιοποίησης της έρευνας.

Προτάσεις για την ερευνητική διαδικασία & τις συνεργασίες

Εμπόδια στην εμπορική αξιοποίηση καινοτομιών που έχουν προέλθει από την ερευνητική διαδικασία

(N=57)	Καθόλου / Λίγο	Σε μεγάλο βαθμό / Πολύ	Μέση τιμή	Διάμεσος	Τυπική απόκλιση
Νομικό / Θεσμικό Πλαίσιο	9,8%	72,5%	4,18	5	1,083
Χρηματοδότηση	2%	71,4%	4,18	4	0,823
Δικτύωση	17,6%	60,8%	3,85	4	1,167
Ανθρώπινο δυναμικό	21,6%	66,7%	3,75	4	1,149
Αδυναμία ενσωμάτωσης της τεχνολογίας και γενικά χαμηλή χρήση νέων τεχνολογιών από τις επιχειρήσεις	21,6%	66,7%	3,1	3	1,165
Ελλιπής προσπάθεια προώθησης μιας καινοτομίας από το Πολυτεχνείο (ή το φορέα στον οποίο υπάγεστε)	13,7%	58,9%	4	4	1
Εσωστρέφεια ελληνικών επιχειρήσεων	23,5%	53%	3,63	4	1,17
Έντονος ανταγωνισμός	35,3%	35,3%	3,03	3	1,11
Έλλειψη εμπειρίας σχετικά με την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας	33,3%	33,4%	3,08	3	1,207
Έλλειψη κουλτούρας για καινοτόμο επιχειρηματικότητα	48%	36%	3,5	4	1,34
Φόβος αποτυχίας	58,8%	13,8%	2,5	2	1,13

Οι ερευνητές συμφωνούν:

- ▶ το υψηλό κόστος καινοτομίας,
- ▶ η έλλειψη χρηματοδότησης &
- ▶ η ελλιπής ενημέρωση

για πηγές χρηματοδότησης λειτουργούν ανασταλτικά στην εμπορική αξιοποίηση του καινοτομικού αποτελέσματος.

Εμπόδια που αφορούν την εμπορική χρήση καινοτομιών που προέρχονται μέσα από την ερευνητική διαδικασία

Ευρήματα από μελέτες περίπτωσης

Κρίσιμοι παράμετροι για την επιλογή ή όχι της επιχειρηματικής αξιοποίησης έρευνας:

- ▶ Οι **στόχοι και οι επιδιώξεις της ερευνητικής ομάδας** σε σχέση με την ερευνητική της δραστηριότητα ή την δυνητική επιχειρηματική της δραστηριότητα.
- ▶ Το **θεματικό πεδίο** του προς αξιοποίηση ερευνητικού έργου.
- ▶ Τα **υφιστάμενα** ερευνητικά αποτελέσματα και τα λοιπά χαρακτηριστικά του προς αξιοποίηση ερευνητικού έργου.
- ▶ Τα χαρακτηριστικά της **ευρύτερης ερευνητικής δραστηριότητας της ομάδας**.
- ▶ Το **θεσμικό** πλαίσιο

Συμπεράσματα (1/3) – Οι σημαντικότεροι παράγοντες για την προώθηση ενός καινοτομικού αποτελέσματος

- ▶ Η χρηματοδότηση θα πρέπει να συνοδεύεται και από μια οργανωμένη πολιτική εστιασμένη σε συγκεκριμένους ερευνητικούς στόχους, → εμπορικά αξιοποιήσιμα καινοτομικά αποτελέσματα.
- ▶ Πλήρης πρόσβαση όλων των ερευνητών στις σύγχρονες ερευνητικές υποδομές.
- ▶ Αξιοποίηση του ανθρωπίνου ερευνητικού δυναμικού
- ▶ Η δημόσια χρηματοδότηση των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, θα πρέπει να συνεχιστεί και να ενισχυθεί η προσπάθεια δημιουργίας εταιριών-τεχνοβλαστών (spin-offs) από αυτά.
- ▶ Ο ρόλος των προγραμμάτων υποστήριξης καινοτόμων επιχειρηματικών σχημάτων

Συμπεράσματα (2/3) - Ενέργειες που σχετίζονται με την επίλυση των προβλημάτων:

Νομικό πλαίσιο

- Εκσυγχρονισμός σχετικά με την προστασία των **πνευματικών δικαιωμάτων**.
- Οι διαδικασίες
  - ίδρυσης,
  - λύσης ή και
  - πτώχευσης
  - Ευκολότερες και
  - ταχύτερες,
  - Ενθάρρυνση τέτοιων πρωτοβουλιών.

Φορολογικό καθεστώς

- Αλλαγή στο υπάρχον πλαίσιο φοροελαφρύνσεων για δαπάνες που αποσκοπούν στην έρευνα και την καινοτομία.
- Ιδιαίτερη μεταχείριση για τις νέες και μικρότερες επιχειρήσεις που δε μπορούν εύκολα να αναγνωρίσουν τις ερευνητικές τους δαπάνες.

Γραφειοκρατία

- Ένα κεντρικό μητρώο επιχειρήσεων
- Η δημιουργία μιας ηλεκτρονικής πλατφόρμας, στα πρότυπα της πλατφόρμας χρήσιμη τόσο στην αξιολόγηση των προτάσεων όσο και στην παρακολούθηση του εκάστοτε έργου.

Συμπεράσματα (3/3)

Πρόβλημα

- ▶ Δικτυώσεις ανάμεσα σε ερευνητικούς φορείς και επιχειρήσεις είναι ελλιπής πληροφόρηση και από τις δύο πλευρές.
- ▶ Τα εμπόδια με το ανθρώπινο δυναμικό επιλύονται έχοντας ως αφετηρία το εκπαιδευτικό σύστημα.
- ▶ Οι επιχειρήσεις, προκειμένου να ενισχύσουν τις καινοτομικές δραστηριότητες τους, θα πρέπει να προσλαμβάνουν το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό

Λύση

- ▶ Ενίσχυση της συνεργασίας και καλύτερη οργάνωση της ροής πληροφοριών.
- ▶ Η εκπόνηση διδακτορικών διατριβών και διπλωματικών εργασιών σχετικές με τεχνολογίες που έχουν πρακτική εφαρμογή και καινοτομία,
- ▶ Η ενσωμάτωση μαθημάτων επιχειρηματικότητας, διαλέξεις στελεχών επιχειρήσεων

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ

**ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΓΝΩΣΗΣ**

Στοιχεία Επικοινωνίας:

Δρ Ευάγγελος Σιώκας

Email: vagsiok@gmail.com

Τηλέφωνο: 210-772-3200